BEZBEDNOSNA ZAŠTITA REPUBLIKE SRBIJE U USLOVIMA PRIRODNIH KATASTROFA

Željko V. Lazić
Akademija za nacionalnu bezbednost, Beograd, Kraljice Ane bb

Martin I. Matijašević
Naučno-stručno društvo za upravljanje rizicima u vanrednim situacijama, Beograd, Dimitrija Tucovića 121; Međunarodni institut za istraživanje katastrofa
Kontakt: martin.matijasevic@yahoo.com

Apstrakt: Prirodna katastrofa kao specifičan bezbednosni fenomen u sebi sadrži različit dijapazon pretnji po bezbednost Republike Srbije. U zavisnosti od inteziteta, prostornog rasporeda i trajanja prirodne katastrofe, osim, opasnosti po ljude, materijalna dobra i životnu sredinu, sa sobom nosi pretnje po društveno-politički poredak. Kada državni organi u uslovima prirodnih katastrofa, nastoje da adekvatno organizuju i upravljaju sistemom zaštite i spasavanja, na prostoru koji je pogođen, obavezno dolazi do porasta sociopatoloških pojava, krađa, razbojništava, nasilničkog ponašanja. Predmet istraživanja u radu je zaštita bezbednosti Republike Srbije u uslovima prirodnih katastrofa, zaštite od direktnih posledica prirodnih katastrofa i indirektnih posledica, po postojeće društveno-političko uređenje, ekonomsku bezbednost i interese Republike Srbije u regionu. U radu je izvršena tipologizacija bezbednosnih pretnji u uslovima prirodnih katastrofa.

Ključne reči:bezbednost, zaštita, katastrofa, prirodne opasnosti.

1. Uvod

Pojava prirodnih katastrofa i upravljanje njihovim posledicama može da obuhvati multiorganizacijske i međuvladine napore, često sa

organizacijama koje su kulturalno divergentne kao što su vojne jedinice i volonterske organizacije (Waugh; 2000:13). Od ključnog značaja za upravljanje i sanaciju posledica prirodnih katastrofa, bez obzira na vrstu prirodne katastrofe je integrisani odgovor svih subjekata zaštite i spasavanja. Pojam zaštite i spasavanja definišemo kao skup mera koje sprovode državni i drugi organi na planu sprečavanja, umanjivanja ili eliminisanja vanrednih okolnosti (Uredba o organizovanju i osposobljavanju jedinica civilne zaštite i o merama zaštite i spasavanja civilnog stanovništva i materijalnih dobara, „Službeni list SRJ“, br. 54/94). Integrisani sistem zaštite i spasavanja predstavlja uspostavljanje jedinstvenog sistema rukovođenja, organizovanja građana i logističke podrške u zaštiti i spasavanju sa efikasnim sistemom informisanja u miru, vanrednoj situaciji, vanrednom i ratnom stanju (Uredba o organizovanju i osposobljavanju jedinica civilne zaštite i o merama zaštite i spasavanja civilnog stanovništva i materijalnih dobara, „Službeni list SRJ“, br. 54/94).

U kontekstu rada, osim prirodnih uzroka katastrofa, posebno je značajna analiza posledica prirodnih katastrofa koje su uzrokovane društvenim opasnostima i ugrožavajućim događajima. One se mogu uslovno podeliti na: društveno-političke konflikte, vojnopolitičke konflikte i složene (kompleksne) humanitarne katastrofe (Mlađan, 2015:35), koje se mogu javiti kao prateći efekat prirodnih katastrofa. Nastajanje prirodne katastrofe sa sobom može proizvesti i druge bezbednosne rizike. Pojedini neformalni centri moći, nevladine organizacije, ekstremne i druge grupe, mogu posredstvom medija nastojati da proisteklu situaciju prikažu kao nesposobnost vlasti, korupciju u pogledu zloupotrebe humanitarne pomoći i da organizuju nasilne demonstracije, proteste, štrajkove. Ako se na teritoriji koja je pogođena prirodnom katastrofom nalaze objekti kritične infrastrukture, može doći do napada na postrojenja od strane terorističkih organizacija, napada biološkim agensima sa ciljem širenja zaraznih bolesti, do izvođenja diverzija od strane ubačenih grupa, sabotaža od strane zaposlenih, fizičkih napada, pokušaja i realozovanja atentata na političke nosioce u zemlji.

2. Pojam i vrste prirodnih katastrofa

U naučnoj i stručnoj javnosti prisutna su različita i oprečna pojmovna određenja pojma prirodnih katastrofa. Vladimir Cvetković u svojoj doktorskoj disertaciji: “Spremnost građana za reagovanje na prirodnu

katastrofu izazvanu poplavom u Republici Srbiji" odbranjenoj 2015. godine na Fakultetu bezbednosti, Univerziteta u Beogradu, ističe: "neophodnost za uspostavljanje konciznih definicija, koja proizilazi iz potrebe jasnog razgraničenja katastrofa od svega ostalog, a najpre, od njemu srodnih koncepata kao što su opasnosti, krize i rizici." Isti autor dalje podvlači da se srpska intelektualna elita, iz oblasti studija katastrofa, susreće i sa diskusijama i debatama oko razgraničenja pojmovnog određenja katastrofa od vanrednih situacija. Sve to govori da je katastrofatermin koji je prkosio jednostavnoj interpretaciji od strane različitih autora (Cvetković, 2015:12). Kešetović tvrdi da za sada ne postoji univerzalna definicija katastrofe, te da njeno određenje zavisi od discipline u okviru koje se razmatra. On navodi Lalandovo zapažanje da se katastrofe razmatraju iz četiri osnovna ugla: prema izvoru, odnosno poreklu (prirodne i tehnološke); prema posledicama (stepen gubitka i oštećenja, intenzitet i trajanje); prema toku (intervencija različitih aktera, kapaciteti za odgovor, organizacije i zajednice) i prema stepenu rizika koji uključuje (Keković *et al.*, 2006: 29).

Drabek je identifikovao šest karakteristika koje razliku katastrofu od ostalih vanrednih situacija: stepen neizvesnosti, hitnost, razvoj konsenzusa oko vanredne situacije, povećanje uloge građana, nenaglašavanje ugovornih i ličnih odnosa, iznenadno okupljanje ljudi i materijalnih dobara na jednom mestu (Bumgarner, 2008:12). Kvaranteli nudi sledeću klasifikaciju izvedenu kriterijumom odnosa potreba i mogućnosti za rešavanje problema izazvanih katastrofom: kriza - mogućnosti prevazilaze potrebe; vanredni događaj - mogućnosti zadovoljavaju ili donekle prevazilaze potrebe; katastrofe - potrebe prevazilaze mogućnosti; velika katastrofa - potrebe nadvladavaju sposobnosti u potpunosti (Quarantelli, 2006:58). Prema Ibrahimu Mohamedu prirodne katastrofe se mogu klasifikovati na: prirodne fenomene ispod Zemljine površine (zemljotres, cunami, vulkanske erupcije); prirodne fenomene složenog fizičkog porekla na površini zemlje (odroni, snežne lavine), meteorološke/hidrološke fenomene (oluje, cikloni, tajfuni, uragani, tornada, grad i snežne oluje, morski udari, poplave, suše, toplotni talasi/talasi hladnoće) i biološke fenomene (najezde – rojevi skakavaca i stenica, epidemije ili infektivne zaraze – kolera, denga groznica, ebola, boginje, meningitis, malarija, žuta groznica, AIDS, SARS, ptičji grip) (Mohamed, 2007: 704). Shodno tome one se razlikuju od prirodnih opasnosti, koje generišu prirodne katastrofe, tek kada ugroze ljude i njihova materijalna dobra (Wisner, 2004: 134).

Konkretnije, do prirodnih katastrofa dolazi usled uticaja prirodnih opasnosti na ljudske živote, imovinu, infrastrukturu i prirodne resurse (Shaluf, 2007: 687). Generalno posmatrano, prirodne katastrofe možemo podeliti na litosferske katastrofe (zemljotres, klizišta i odroni, vulkanske erupcije); hidrosferske katastrofe (poplave i bujice, lavine); atmosferske katastrofe (olujno gradonosne pojave, suše, ekstremno niske i visoke temperature); biosferske katastrofe (epidemije, epizootije i epifitonoze, šumski požari).

3. Tipologizacija pretnji po bezbednost Republike Srbije u uslovima prirodnih katastrofa

Prvi oblik pretnji je porast opšteg kriminala. Praksa je pokazala da kada je reč o opštem kriminalu, obično dolazi do teških krađa, uglavnom na pogođenom području, zatim prevara u pogledu korisnika humanitarne pomoći ili oštećenih u prirodnim katastrofama, zatim prevara u osiguranju. Drugi oblik pretnji je svesno-plansko ili nesvesno-neplansko širenje glasina, poluistina ili totalnih neistina. Treći oblik pretnji je širenje građanskog nezadovoljstvo u vidu protesta, štrajkova, nereda. Izazivanje nacionalne, rasne ili verske mržnje i netrpeljivosti. Sve ove aktivnosti mogu biti i deo šire kampanje, čiji je cilj nasilna promena vlasti (Matijašević *et al.*, 2014: 69). Četvrti oblik su pretnje od nosilaca terorizma.

Terorizam kao „nelegitimna upotreba nasilja da bi se izazvala panika u društvu i postigao politički cilj, a metu napada predstavljaju nevini ljudi“ (Laqueur, 1996: 87). Nosioci organizovanog kriminala mogu iskoristiti prirodne katastrofe i zauzetost svih društvenih subjekata za neometano vršenje svojih aktivnosti. Vršenje diverzija u uslovima prirodnih katastrofa. Reč je o planskoj, konspirativnoj, i iznenadnoj akciji pojedinaca ili grupa upotrebom vatrenog oružja, otrova, eksploziva i svih drugih posebnih sredstava (kao što je na primer, umišljajno bacanje neugašene cigarete u borovu šumu leti i slično). Takva akcija, s jedne strane, ima za cilj nanošenje što veće materijalne štete (i ljudskih žrtava) i samim tim izazivanje značajnih psiholoških i političkih efekata kod stanovništva, a s druge strane, ostvarenje konkretnih političkih i vojnih ciljeva subjekta koji je planira i organizuje (Milošević, 2001:234).

Politička diverzija ima za cilj izazivanje određenih psiholoških i političkih efekata kod stanovništva napadnute države, na primer, izazivanje nepoverenja prema vodećim političkim strukturama, vodećim ličnostima iz državnog i političkog vrha, stvaranje nesigurno-

sti kod građana u postojeći društveno-politički sistem itd. (Milošević, 2001:234). Objekti napada su: industrijski, poljoprivredni ili drugi privredni objekti, saobraćajno sredstvo, uređaj ili postrojenje, uređaj sistema veze, uređaj javne upotrebe za vodu, toplotu, plin ili energiju, brana, skladište, zgrada ili kakav drugi objekt koji ima veći značaj za privredu ili redovan život građana (Bošković, 1998: 232). Od diverzije treba razlikovati sabotažu kao tiho i prikriveno delovanje od strane pojedinaca ili grupa u okviru vršenja radnih i društveno-političkih obaveza sa ciljem izazivanja dezorganizacije rada i nanošenja materijalne štete, kako konkretnoj radnoj organizaciji tako i radi podrivanja postojećeg privrednog i društvenog poretka u celini (Simeunović, 1989:111). Sabotaže su opasnije ukoliko se izvode na sistemima od vitalnog značaja za funkcionisanje društva (npr., energetski sistemi), čija bi disfunkcija mogla da izazove ozbiljne posledice (npr., havarija nuklearnog postrojenja, industrije za preradu hemikalija ili nafte), koja bi mogla da oslabi nacionalni sistem bezbednosti (npr., sabotaže u vojnoj industriji) itd.

Poseban vid su tzv. logičke sabotaže delimičnim ili potpunim brisanjem, menjanjem ili unosom pogrešnih podataka u informacione mreže pomenutih sistema (Mijalković, 2011:237). Može doći i do oružane pobune. Prema američkoj literaturi pobunu možemo definisati kao borbu između grupa koje nisu na vlasti i vladajućih elita, u kojoj grupe koje nisu na vlasti koriste određene političke resurse (organizacione ekspertize, propagandu i demonstracije) i nasilje da unište, promene ili uzdrmaju osnove legitimiteta u jednom ili više aspekata politike (O'Neill, 1990:43).Mogu se javiti i sajber napadi, drugim rečima, potencijalni napadi na velike informativne sisteme, od kojih umnogome zavisi funkcionisanje privrede i države, mogu naneti strahovitu štetu društvu. U kontekstu energetske bezbednosti neophodno je obezbediti kontinuirano, stabilno i pouzdano snabdevanje energentima, posebno ako je vanredna situacija proglašena u zimskom periodu. Peti oblik pretnje obuhvata zloupotrebe koje mogu proisteći iz rada državnih organa u otklanjanju posledica prirodnih katastrofa.

4. Glasine kao izvor bezbednosnih pretnji

Analizom sadržaja i uporednom analizom različitih vanrednih situacija, može se videti da su glasine najveća pretnja, jer sa sobom multiplikuju mnoge druge oblike pretnji. Poverenje je centralna komponenta

svakodnevnog života i visok stepen poverenja je ključ efikasne komunikacija (Dodgson, 1993:77). Tokom krize, stepen poverenja (procene pouzdanosti) je podignut na viši nivo (Webb, 1995: 111). Poverenje je suštinski sastojak u socijalnim odnosima (Brockner *et al.*, 1997: 558), jer definiše očekivanja pojedinca. Stanovništvo kao i sistem zaštite i spasavanja zahteva pouzdane informacije. U vanrednoj situaciji i uslovima neizvesnoti širenje glasina može imati poguban karakter na funkcionisanje zaštite i spasavanja, posebno evakuaciju iz ugroženih područja. Stvaranje atmosfere nepoverenja može dovesti do masovnih građanskih nereda, posebno ako je reč o državi heterogenog karaktera, sa različitom verskom ili etničkom strukturom stanovništva. Vanredna situacija koja bi pogodila područje koje dominantno naseljava neka nacionalna manjina, a uz to se pronesu glasine da Vlada ne šalje svu prispelu pomoć, ne namerava da nadoknadi štetu ili da namerno nije evakuisala to područje, može dovesti do ozbiljnih građanskih nereda. Pored ogromne količine građana koja generiše i širi informacije putem društvenih medija, humanitarnih agencija, kao što su Crveni krst na lokalnom i državnom nivou, sve se više koriste socijalne mreže kao alternativni način za komunikaciju sa javnošću. Upravo to mogu iskoristiti ekstremističke organizacije ili strane obaveštajne službe, sa ciljem izazivanja širih društvenih kriza i konflikata. Kombinacija ogromne količine zvaničnih informacija, i pojedinaca, grupa ili organizacija koji generišu i kreiraju neistinite ili poluistinite sadržaje i distribuiraju ih putem društvenih medija, povećava nesigurnost i teškoće donošenja odluke o tome šta su pouzdane informacije.

U uslovima vanrednih situacija neophodno je uspostaviti partnerski odnos sa zvaničnim medijima i dozirati informacije javnosti, jer kada formalni kanali informacija ne odgovaraju na pitanja javnosti, neformalni kanali popunjavaju prazninu, a tu je prostor za plasiranje glasina. Mora da postoji kvalitetan bezbednosni i krizni menadžment koji zajedno sa medijima filtrira i obrađuje količinu podataka i kretanje kroz "buku" na društvenim medijim i sajtovima (Starbird *et al.*, 2012:43). Odluka kojim informacijama treba verovati kao i izvorima je od ključnog značaja za oblikovanje i uticaj na izazivanje haosa. Društveni mediji su moćno sredstvo za deljenje informacija tokom vanredne situacije i može se koristiti za poboljšanje mogućnosti upravljanja, ali isto tako i za zloupotrebe. Rezultati zaslužuju dalje korišćenje društvenih medija za informisanje u vanrednim situacijama i katastrofama (Lindsay, 2011:77), međutim, s druge strane,

društveni mediji imaju moć da dezinformišu i ometaju napore reagovanja.

5. Zadaci subjekata sistema nacionalne bezbednosti

Opšti poslovi koje realizuje policija su: blokada i zaštita mesta na kojem je došlo do udesa; sprovođenje primarnih tehničkih i spasilačkih poslova; zaštita javnog reda i bezbednosti u pogođenoj zoni i oko nje; utvrđivanje kontrolno-propusnih punktova sa spoljne strane pogođene zone, pojačanje zaštite zgrada organa izvršne vlasti i drugih važnih objekata; zaštita imovine, vrednosti i dokumenata bez nadzora vlasnika; obaveštavanje stanovništva i učesnika u saobraćaju o granicama opasne zone; informisanje stanovništva u cilju sprečavanja panike i lažnih glasina; kontrola poštovanja pravnog režima, uvedenog u skladu sa vrstom vanredne situacije; identifikacija poginulih i stradalih; zaštita javnog reda i bezbednosti saobraćaja u toku evakuacije stanovništva; kao i na mestima na koja su raspoređeni, pružanje pomoći komisijama za evakuaciju; pružanje pomoći medicinskim službama; saradnja sa drugim organima izvršne vlasti u uključivanju stanovništva, prevoznih i drugih sredstava u cilju sprovođenja tehničkih i spasilačkih poslova; zatvaranje razorenih i opasnih delova puteva, postavljanje neophodnih znakova i kontrolnih punktova za regulisanje saobraćaja; provera ispravnosti svih sredstava uključenih u spasavanje i evakuaciju ljudi i roba; otkrivanje svedoka i očevidaca udesa; otkrivanje ljudi za kojima se traga i njihova identifikacija; realizacija kontrolno-preventivnih i operativno-istražnih mera (Mlađan, 2015:404). Posebno je značajna permanentna bezbednosna i kontraobaveštajna zaštita od strane Bezbednosno-informativne agencije i kontrola državne granice od strane granične policije.

Zadaci Vojske Srbije, posebno vojne policije podrazumevaju sve navedena aktivnosti policije opšte nadležnosti, samo u okviru Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, kao i ispomoć Ministarstvu unutrašnjih poslova. Zadaci u okviru MO i VS su pojačan nadzor objekata vojske, ministarstva i objekata namenske industrije, tehnički nadzor ispravnosti svih sredstava koja se koriste u otklanjanju posledica VS, specijalističke aktivnosti biološko-hemijske zaštite, aktivnosti Centra za kontrolu trovanja VMA. Posebno je značajna kontraobaveštajna zaštita MO i VS koju sprovodi Vojnobezbednosna agencija, kao i

aktivnosti Vojnoobaveštajne agencije. Kada je reč o drugim državnim subjektima, mora biti prisutna i delatnost carinskih organa u kontroli prispele humanitarne pomoći, kao i inspekcijkih organa, tržišne, poreske, sanitarne, poljoprivredne, veterinarske inspekcije, pojačana kontrola trgovinskih radnji, kako sredstva iz humanitarne pomoći ne bi završila u sivoj zoni, sanitarna kontrola humanitarnih i prihvatnih centara. Takođe je posebno značajna delatnost agencija za privatno obezbeđenje, koja obezbeđuju objekte kritične infrastrukture, vodovode, objekte energetskog sistema, objekte državnih organa, zahteva se pojačani režim obezbeđenja ovih objekata, kontrola ponašanja lica, kontrolu izdavanja sredstava i slično. Generalno gledajući, sve ove aktivnosti se mogu svesti na bezbednosnu zaštitu organa izvršne i zakonodavne vlasti, bezbednosnu zaštitu drumskog, železničkog, vodenog i vazdušnog saobraćaja, telekomunikacionih i informacionih sistema, elektroenergetskih sistema i životne sredine, bezbednosnu zaštitu od ilegalnog opserviranja i praćenja, kao i sprečavanje korupcije.

5. Zaključak

Iz prethodne analize zaštite bezbednosti Republike Srbije u uslovima prirodnih katastrofa možemo videti da nosioci pretnji po bezbednost Republike Srbije mogu iskoristiti specifično stanje sistema nacionalne bezbednosti i izvršiti neki od nasilnih akata. U prilog ovoj tvrdnji govori i činjenica da terorističke i druge organizacije u svetu, kontinuirano rade na usavršavanju svojih metoda rada sa ciljem uspešnijeg izvođenja terorističkih ili drugih akcija. Sa taktičkog aspekta veća je verovatnoća da će se neki dugo planiran akt pre izvesti u uslovima prirodnih katastrofa, jer je tada zauzetost subjekata sistema nacionalne bezbednosti najveća. Međutim, kada je reč o oblicima pretnji najpre će se ispoljiti glasine, iz više razloga, glasine su jeftine, ne zahtevaju nikakvu veću organizaciju i finansije, lako se oblikuju i plasiraju, i veoma je teško ući u trag tvorcu glasine, prevashodno, jer je u ljudskoj prirodi da se stvaraju i šire glasine. Sa aspekta zaštite i spasavanja u uslovima prirodnih katastrofa, neophodno je podići stepen pripremljenosti subjekata zaštite i spasavanja, nivo bezbednosne kulture pripadnika policije i drugih službi bezbednosti, jer su oni nekada nesvesno izvor glasina; podići nivo bezbednosne kulture građana i operativne sposobnosti civilnih subjekata koji mogu pomoći u zaštiti i spasavanju, kao i uspostaviti partnerski odnos sa medijimi i sprovesti niz kurseva i edukacija sa predstavnicima medija u pogledu

izveštavanja u prirodnim katastrofama, kriznim, ili talačkim situacijama.

Reference

1. Brockner, J., Siegel, P. A., Daly, J. P., & Tyler, T. (1997). When trust matters: The moderating effects of outcome favorability. New York: Administrative Science Quarterly, 43, 558–583.

2. Bereš, P. (2013). Heuristički model edukacije i prototip sistema za daljinsko aktiviranje sirena u vanrednim situacijama. Beograd: Vojnotehnički glasnik/Military Technical Courier, 61(1), 46-57.

3. Bumgarner, J. (2008). Emergency Management. Santa Barbara: A Reference Handbook, ABC Clio, 12.

4. Bošković, M. (1998). Kriminalistička metodika I. Beograd: Policijska akademija, 232.

5. Cvetković, V. (2015). "Spremnost građana za reagovanje na prirodnu katastrofu izazvanu poplavom u Republici Srbiji". Beograd: Fakultet bezbednosti, Univerzitet u Beogradu.

6. Dodgson, D. (1993). Learning, trust and technological collaboration. NewYork: Human Relations, 46, 77–95.

7. Keković Z., Kešetović Ž. (2006). Krizni menadžment I – prevencija krize. Beograd: Fakultet bezbednosti, 29-30.

8. Quarantelli, E. (2006). What Is a Disaster? New Answers to Old Questions. Philadelphia: Xlibris

9. Laqueur, W. (1996). Postmodern Terrorism: New Rules for an Old Game. Washington: Foreign Affairs, 87.

10. Lindsay, B. R. (2011). Social media and disasters: Current uses, future options, and policy considerations. Congressional Research Service Report for Congress. Retrieved from http://www.fas.org/sgp/crs/homesec/R41987.pdf

11. Mlađan, D. (2015). Bezbednost u vanrednim situacijama. Beograd: Kriminalističko-policijska akademija, 35.

12. Mohamed, S. I. (2007). Disaster types. Disaster Prevention and Management, Vol. 16, Iss: 5, 704–707.

13. Matijašević, M., Krštenić, A. (2014). Organizacija i funkcija sistema obezbeđenja državnih zvaničnika u Republici Srbiji. Beograd: Sadržaj bezbednosnih izazova Srbije na početku 21. veka, Inovacioni centar Fakulteta bezbednosti, 69

14. Milošević, M. (2001). Sistem državne bezbednosti. Beograd: Policijska akademija, 234.

15. Mijalković, V,S. (2011). Nacionalna bezbednost, drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje. Beograd: Kriminalističko-policijska akademija,237.

16. O'Neill, B. (1990). Insurgency & Terrorism, Brassey's (US), Inc.

17. Shaluf, I. M. (2007). An overview on disasters. Disaster Prevention and Management, Vol. 16 Iss:5, pp. 687–703.

18. Simeunović, D. (1989). Nasilje, Enciklopedija političke kulture (grupa autora). Beograd: Savremena administracija, 111.

19. Starbird, K., Palen, L., Liu, S. B., Vieweg, S., Hughes, A., Schram, A., & Schenk, C. (2012). Promoting structured data in citizen communications during disaster response: An account of strategies for diffusion of the 'Tweak the Tweet' syntax. In C. Hagar (Ed.) Crisis information management: Communication and technologies (pp. 43- 62). Oxford, UK: Chandos Publishing.

20. Uredba o organizovanju i osposobljavanju jedinica civilne zaštite i o merama zaštite i spasavanja civilnog stanovništva i materijalnih dobara, Službeni list SRJ, br. 54/94.

21. Wisner, B. (2004). At Risk: Natural Hazards, People's Vulnerability and Disasters, London, Routledge, 134

22. Webb, E. J. (1995). Trust and crisis. In R. Kramer & T. R. Tyler (Eds.) Trust in organizations. London: Sage.

23. Waugh, W. L. (2000). Living With Hazards, Dealing With Disasters: An Introduction to Emergency Management, ME Sharpe, Inc, 13.

SECURITY PROTECTION OF THE REPUBLIC OF SERBIA IN THE CONDITIONS OF NATURAL DISASTERS

Željko V. Lazić
Academy for National Security, Belgrade, Kraljice Ane bb

Martin I. Matijašević
Scientific-Professional Society for Disaster Risk Management, Belgrade
Correspondence: martin.matijasevic@yahoo.com; Phone:

Abstract:A natural disaster as a specific security phenomenon contains a different range of threats to the security of the Republic of Serbia. Depending on the intensity, spatial distribution, and duration of the natural disaster, in addition to the danger to people, material goods, and the environment, it carries with it threats to the socio-political order. When the state authorities, in the conditions of natural disasters, try to adequately organize and manage the system of protection and rescue, in the affected area, there is always an increase in sociopathological phenomena, theft, robberies, violent behavior. The subject of research is the protection of the security of the Republic of Serbia in the conditions of natural disasters, protection from direct consequences of natural disasters and indirect consequences, the existing socio-political system, economic security, and interests of the Republic of Serbia in the region. The paper deals with the typology of security threats in the conditions of natural disasters.

Keywords: safety, protection, disaster, natural, danger.